

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (ΠΠΔΕ)
ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
(Απόσπασμα από τα Πρακτικά της 325^{ης}/08-05-2014
Τακτικής Συνεδρίασης της Συγκλήτου του Π.Κ.)**

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του Ν.3848/2010 (ΦΕΚ Α 71/19.5.2010), η ΠΠΔΕ αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση διορισμού στη δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 36 παράγραφο 22(α) του Ν.4186/2013 (ΦΕΚ Α 193/17.9.2013), η Παιδαγωγική και Διδακτική Επάρκεια πιστοποιείται:

(α) Με βεβαίωση περί επιτυχούς παρακολούθησης ειδικού Προγράμματος σπουδών τουλάχιστον εξαμηνιαίας διάρκειας, το οποίο παρέχεται από τμήμα Α.Ε.Ι. ή από ομάδες συνεργαζόμενων τμημάτων του ίδιου ή περισσότερων Α.Ε.Ι. σε αποφοίτους τμημάτων που έχουν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Το Πρόγραμμα αυτό καταρτίζεται με απόφαση της Συγκλήτου του οικείου Α.Ε.Ι., εγκρίνεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από γνώμη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.), και αξιολογείται μετά το πρώτο έτος λειτουργίας του, εν συνεχεία δε κάθε τέσσερα έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 έως 9 του ν. 3374/2005 (Α 189), ή

(β) Με την κατοχή πτυχίου τμήματος Α.Ε.Ι., το Πρόγραμμα σπουδών του οποίου εξασφαλίζει την προς τούτο αναγκαία θεωρητική κατάρτιση και πρακτική εξάσκηση και οι απόφοιτοι του οποίου έχουν τα ειδικά τυπικά προσόντα διορισμού στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προϋπόθεση αποτελεί η ύπαρξη μέσα στο Πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος διδακτικών αντικειμένων που εμπίπτουν στις ακόλουθες θεματικές περιοχές:

1. Θέματα εκπαίδευσης και αγωγής.
2. Θέματα μάθησης και διδασκαλίας.
3. Ειδική διδακτική και πρακτική άσκηση.

Το Πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται στο πλαίσιο της αξιολόγησης του Τμήματος. Για την εξασφάλιση της Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας από το εν λόγω πτυχίο, εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση της Συγκλήτου του οικείου Α.Ε.Ι. και γνώμη του Ι.Ε.Π.. Η διαπιστωτική πράξη διατηρεί την ισχύ της και δεν χρήζει ανανέωσης, εκτός αν μεταβληθεί, ως προς την παρεχόμενη παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια, το Πρόγραμμα σπουδών με βάση το οποίο η διαπιστωτική πράξη εκδόθηκε.

(γ) Με την κατοχή πτυχίου Παιδαγωγικών Τμημάτων Α.Ε.Ι. (Παιδαγωγικών Τμημάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τμημάτων Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Τμημάτων Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας, Τμημάτων Φιλοσοφίας- Παιδαγωγικής).

(δ) Με την κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών ή διδακτορικού διπλώματος στις επιστήμες της αγωγής, ή

(ε) Με την κατοχή παιδαγωγικού πτυχίου της Παιδαγωγικής Τεχνικής Σχολής (ΠΑΤΕ.Σ.) ή της Ανωτέρας Σχολής Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών (Α.Σ.Ε.ΤΕ.Μ.) της πρώην Σχολής Εκπαιδευτικών Λειτουργιών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε.) ή της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.).

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.3848/2010 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 36 παράγραφο 22(ε) του Ν.4186/2013, οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται σε όσους εισάγονται σε Τμήματα Α.Ε.Ι. κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και εφεξής. Για όσους έχουν εισαχθεί σε Τμήματα Α.Ε.Ι. πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2013-2014 για τη συμμετοχή τους στους διαγωνισμούς για την κατάρτιση πίνακα κατάταξης εκπαιδευτικών κατά κλάδο και ειδικότητα με σκοπό το διορισμό ή την πρόσληψη τους στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση ισχύουν οι κείμενες, πριν την ισχύ του ν. 3848/2010 κατά τη δημοσίευση του παρόντος διατάξεις.

2. Τίτλος, σκοπός και αντικείμενο του Πιστοποιητικού ΠΔΕ στο Παν/μιο Κρήτης

Πρόκειται για ένα Διατμηματικό Ειδικό Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΚ που οργανώνεται σε επίπεδο των επιμέρους Σχολών του (Σχολή Θετικών Επιστημών, Φιλοσοφική Σχολή, Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Σχολή Επιστημών της Αγωγής). Σκοπός του Προγράμματος ΠΠΔΕ είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη των απαραίτητων παιδαγωγικών και διδακτικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στους αποφοίτους των καθηγητικών Τμημάτων, ώστε να καταστούν ικανοί να σχεδιάζουν και να υλοποιούν αποτελεσματικά το εκπαιδευτικό τους έργο. Το Πρόγραμμα ΠΠΔΕ έχει διεπιστημονικό χαρακτήρα, καλύπτει τους βασικούς κλάδους των επιστημών της Αγωγής/Εκπαίδευσης και προσφέρει στους φοιτητές του τη δυνατότητα γνωριμίας με τις σύγχρονες τάσεις στο πεδίο των εν λόγω επιστημών.

Κατά την ολοκλήρωση του σπουδών τους οι φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει το Πρόγραμμα θα πρέπει:

- να έχουν αποκτήσει την κατάλληλη θεωρητική υποδομή σε ζητήματα της Παιδαγωγικής και Διδακτικής για να μπορούν να αναλύουν και να ερμηνεύουν σύνθετες εκπαιδευτικές καταστάσεις,
- να μπορούν να συνδέουν τη γνώση με την εμπειρία και να αξιοποιούν με δημιουργικό τρόπο τα δεδομένα των Επιστημών Αγωγής /Εκπαίδευσης μετασχηματίζοντας τα στις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές συνθήκες,
- να γνωρίζουν βασικές παιδαγωγικές αρχές οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας,
- να έχουν αναπτύξει ικανότητες σχεδιασμού και οργάνωσης μαθημάτων υπολογίζοντας τη δυναμική και τις δυσκολίες της μαθησιακής διαδικασίας,
- να έχουν αναπτύξει δεξιότητες πραγματοποίησης μαθημάτων της ειδικότητάς τους σε συνθήκες πραγματικής διδασκαλίας υπολογίζοντας τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου πλαισίου και των μαθητών τους οποίους απευθύνονται,
- να αξιοποιούν με δημιουργικό τρόπο τις νέες τεχνολογίες στο πλαίσιο της διδασκαλίας,
- να έχουν αναπτύξει την ικανότητα επίλυσης προβλήματος και διαχείρισης δύσκολων καταστάσεων που εμφανίζονται συχνά στην εκπαιδευτική πράξη.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση των τριών ομάδων μαθημάτων που προβλέπεται από τη νομοθεσία, δηλαδή (α) μαθημάτων εκπαίδευσης και αγωγής, (β) μάθησης και διδασκαλίας και (γ) ειδικής διδακτικής συγκεκριμένων γνωστικών αντικειμένων και πρακτικής άσκησης στο σχολείο.

Το Πρόγραμμα ΠΠΔΕ θα οδηγεί σε λήψη πιστοποιητικού ΠΠΔΕ.

3. Δομή του Προγράμματος

Το Πρόγραμμα ΠΠΔΕ περιλαμβάνει τη διδασκαλία 8 εξαμηνιαίων μαθημάτων στη βάση των 3 ομάδων που προβλέπονται από το νόμο. Συγκεκριμένα,

A. Μαθήματα Εκπαίδευσης και Αγωγής (3 εξαμηνιαία μαθήματα)

Τα μαθήματα Εκπαίδευσης και Αγωγής χωρίζονται σε τρεις ενότητες:

- α. Παιδαγωγική θεωρία.
- β. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης.
- γ. Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης..

B. Μαθήματα Διδασκαλίας και Μάθησης (3 εξαμηνιαία μαθήματα).

Τα μαθήματα Μάθησης και Διδασκαλίας χωρίζονται σε τρεις ενότητες:

- α. Ψυχολογία.
- β. Διδακτική Μεθοδολογία.
- γ. Μάθηση και χρήση νέων τεχνολογιών.

Γ. Ειδική Διδακτική-Πρακτική Άσκηση (2 εξαμηνιαία μαθήματα).

Οι φοιτητές θα πρέπει να παρακολουθήσουν συνολικά ένα μάθημα από κάθε ενότητα των Μαθημάτων Εκπαίδευσης και Αγωγής και των Μαθημάτων Διδασκαλίας και Μάθησης, ένα μάθημα Ειδικής Διδακτικής και την Πρακτική Άσκηση.

Τα μαθήματα του Προγράμματος ΠΔΕ προσφέρονται από το 3^ο ή το 5^ο εξάμηνο σπουδών ανάλογα με το Πρόγραμμα του Τμήματος.

Αναλυτικά η κατανομή κατά ομάδες και ενότητες μαθημάτων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ. Βασικές ενότητες και επιμέρους μαθήματα του Προγράμματος για Πιστοποίηση Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης		
Α. Μαθήματα Εκπαίδευσης και Αγωγής	Β. Μαθήματα Μάθησης και Διδασκαλίας	Γ. Ειδική Διδακτική - Πρακτική Άσκηση
<p>α. Παιδαγωγική Θεωρία Εισαγωγή στην Παιδαγωγική (ΠΤΔΕ, ΠΤΠΕ)¹ Φιλοσοφία της Παιδείας (ΦΚΣ) Φιλοσοφία του πολιτισμού και της παιδείας (ΦΚΣ)</p>	<p>α. Ψυχολογία Αναπτυξιακή Ψυχολογία και Μάθηση (ΦΚΣ, ΨΥΧ) Παιδαγωγική Ψυχολογία (ΦΚΣ) Ψυχοπαιδαγωγική παιδιών με αναπτυξιακές διαταραχές (ΠΤΔΕ)</p>	<p>α. Ειδική Διδακτική γνωστικού αντικειμένου Για τη Φιλοσοφική Σχολή: Φιλοσοφία με παιδιά και εφήβους (ΦΚΣ) Εισαγωγή στην εφαρμοσμένη Γλωσσολογία-Διδακτική (ΦΙΛ) Διδακτική Γλωσσικών Μαθημάτων (ΦΙΛ) Παιδαγωγική (Διδακτική) προσέγγιση της Ιστορίας (ΠΤΔΕ) Για το Τμήμα Κοινωνιολογίας: Διδακτική της Κοινωνιολογίας (ΚΟΙΝ) Για τη ΣΘΕΤΕ: Διδακτική Βιολογίας Διδακτική της Φυσικής Διδακτική Εργ. Προγραμματισμού Η/Υ Μαθηματικά στη Β' βάρθμια Εκπαίδευση Διδακτική Χημείας Διδακτική των Φυσικών Επιστημών</p>
<p>β. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης (ΦΚΣ) Πολιτική κοινωνικοποίηση και σχολείο (ΠΤΔΕ) Κοινωνιολογία των παιδαγωγικών θεωριών (ΦΚΣ)</p>	<p>β. Διδακτική Μεθοδολογία Διδακτική Μεθοδολογία (ΦΚΣ) Το Αναλυτικό Πρόγραμμα: θεωρία και έρευνα (ΦΚΣ) Διδακτική και Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη/Αειφόρο Ανάπτυξη (ΠΤΔΕ)²</p>	<p>β. Πρακτική Άσκηση Πρακτική Άσκηση σε σχολείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο ή Λύκειο)</p>
<p>Γ. Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ιστορία της Εκπαίδευσης (ΦΚΣ) Συγκριτική Παιδαγωγική (ΠΤΔΕ) Η έμφυλη ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ)</p>	<p>γ. Μάθηση και χρήση νέων τεχνολογιών Αναλυτικό Πρόγραμμα και υπερμέσα (ΠΤΔΕ) Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση για τη Βιώσιμη/Αειφόρο Ανάπτυξη (ΠΤΔΕ) Νέες τεχνολογίες και εκπαίδευση από απόσταση (ΠΤΔΕ) Εφαρμογές πολυμέσων στην εκπαίδευση (ΠΤΠΕ)</p>	

¹ Με την προϋπόθεση ότι ο / η διδάσκων θα προσαρμόσει το περιεχόμενο και τα παραδείγματα στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

² Το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει υπογράψει τη "Χάρτα των Ελληνικών Πανεπιστημίων για την Αειφορία" στη Σύνοδο των Πρυτάνεων (Βόλος 1-2 Ιουλίου 2011) και συνεπώς η ενσωμάτωση σχετικών μαθημάτων θεωρείται επιβεβλημένη.

Για τη λειτουργικότερη διάρθρωση και παρακολούθηση του Προγράμματος ορίζονται ως προαπαιτούμενα μαθήματα για την Πρακτική Άσκηση ένα μάθημα από την ενότητα Παιδαγωγική Θεωρία, ένα μάθημα από την ενότητα Διδακτική Μεθοδολογία και την Ειδική Διδακτική του γνωστικού αντικειμένου.

Η Ειδική Διδακτική του γνωστικού αντικειμένου μπορεί να επιλέγεται από τον/την φοιτητή/φοιτήτρια από μια ποικιλία Ειδικών Διδακτικών γνωστικών αντικειμένων που προσφέρονται σε επίπεδο Σχολής. Αφορά τρόπους και μεθόδους διδασκαλίας του αντικειμένου στο σχολείο, ανάπτυξη στοχοθεσίας, επιλογή μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης μαθητών κτλ.

Η Πρακτική Άσκηση σε σχολείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο ή Λύκειο) ουσιαστικά θα αποτελείται από τρεις κύριες δραστηριότητες των φοιτητών:

α. την παρακολούθηση και μαθητεία στο διοικητικό έργο του σχολείου και στις εξωδιδασκτικές δραστηριότητες (γιορτές, εκδηλώσεις),

β. την παρακολούθηση διδασκαλιών και

γ. το σχεδιασμό και υλοποίηση διδασκαλιών από το φοιτητή υπό την καθοδήγηση επόπτη.

Οι ώρες που θα πρέπει να βρίσκεται ένας/μία φοιτητής/φοιτήτρια στο σχολείο κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα είναι κατ' ελάχιστον 26 ώρες το εξάμηνο.³

Η επιτυχής ολοκλήρωση του Προγράμματος ΠΠΔΕ θα αναγράφεται στο Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement). Θα χορηγείται, επίσης, Πιστοποιητικό στο οποίο θα αναγράφονται αναλυτικά τα μαθήματα που παρακολούθησε ο φοιτητής/-τρια.

Το Πρόγραμμα ΠΠΔΕ αντιστοιχεί σε 30 έως 40 ECTS. Ο αριθμός των ECTS που αντιστοιχεί σε κάθε μάθημα, ορίζεται από το Προγράμματα Σπουδών των επιμέρους Τμημάτων στα οποία αυτά τα μαθήματα διδάσκονται.

Οι Κοσμητείες της Σχολής θα έχουν την ευθύνη οργάνωσης του Προγράμματος σε συνεργασία με την ορισθείσα από τη Σύγκλητο Επιτροπή, της οποίας ο ρόλος είναι συμβουλευτικός. Η τελική έγκριση του περιεχομένου του Προγράμματος ΠΠΔΕ κάθε Ακαδημαϊκό έτος είναι στη δικαιοδοσία της Συγκλήτου.

³ Η Πρακτική Άσκηση κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του προγράμματος θα έχει πιλοτικό χαρακτήρα και η κάθε Σχολή θα την προσαρμόσει με βάση τα χαρακτηριστικά και την ιδιαιτερότητα των Τμημάτων της.

4. Στελέχωση

Στο Πρόγραμμα ΠΠΔΕ θα διδάσκουν καθηγητές των Τμημάτων του ΠΚ και θα έχουν, κατά προτίμηση, γνωστικά αντικείμενα στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και της Αγωγής συμβατά με τα μαθήματα του ως άνω ειδικού Προγράμματος Σπουδών. Το Πρόγραμμα θα ενισχύεται, όταν είναι εφικτό, με Έκτακτο Εκπαιδευτικό Προσωπικό το οποίο θα δίδεται, με απόφαση Συγκλήτου, κατά προτεραιότητα για κάλυψη των αναγκών του εν λόγω Προγράμματος έναντι άλλων εκπαιδευτικών αντικειμένων του Ιδρύματος.

5. Υλοποίηση του Προγράμματος

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος ΠΠΔΕ, μπορεί να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες των τεχνολογιών πληροφορίας και τηλεπικοινωνιών που είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες στο ΠΚ. Συγκεκριμένα, θα χρησιμοποιηθούν e-learning πλατφόρμες, τηλε-μαθήματα (τηλε-διάσκεψη), βιντεοσκοπημένα μαθήματα ή μεικτή εκπαιδευτική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον τρεις (3) δια ζώσης συναντήσεις μεταξύ διδάσκοντα και φοιτητών, ανά μάθημα.